

Sygn. akt V KK 379/13

POSTANOWIENIE

Dnia 20 lutego 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 20 lutego 2014 r.,
sprawy z wniosku R. O.
o odszkodowanie i zadośćuczynienie
z powodu kasacji wniesionej przez pełnomocnika wnioskodawcy
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 12 czerwca 2013 r.,
zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w W.
z dnia 21 stycznia 2013 r.

postanowił

- I. Oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;
- II. Obciążyć wnioskodawcę R. O. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 21 stycznia 2013 r., Sąd Okręgowy zasądził od Skarbu Państwa na rzecz R. O. dodatkowo, ponad kwotę 16.084, 31 zł już zasądzoną wyrokiem w sprawie III Ko .../11 Sądu Okręgowego, kwotę 7 500 zł tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od uprawomocnienia się wyroku. Żądania dalej idące oddalił i rozstrzygnął o kosztach procesu.

Apelację od tego wyroku w zakresie oddalenia żądania dalej idącego odszkodowania oraz zadośćuczynienia wniósł pełnomocnik wnioskodawcy. W apelacji postawił zarzuty błędnych ustaleń faktycznych (zarzut w pkt IV) oraz obrazy prawa materialnego (art. 552 § 1 i 4 k.p.k. w zw. z art. 445 §1 i 2 k.c., art. 552 § 1 i 4 k.p.k., art. 322 k.p.c. w zw. z art. 458 k.p.k.), domagając się zmiany wyroku i dodatkowego zasądzenia kwoty 85.00 zł tytułem zadośćuczynienia oraz 1.138.633,31 zł tytułem odszkodowania, ewentualnie, uchylenia wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. W apelacji sformułowano także zarzut obrazy przepisów dotyczących wysokości wynagrodzenia za pomoc prawną.

Po rozpoznaniu tej apelacji Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 12 czerwca 2013 r., zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że zasądził na rzecz wnioskodawcy dodatkowo kwotę 10.000 zł tytułem zadośćuczynienia. W pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Kasację od tego wyroku wniósł pełnomocnik wnioskodawcy. Zaskarżając wyrok w zakresie rozstrzygnięcia o oddaleniu żądania o dalsze zasądzenie odszkodowania oraz zadośćuczynienia oraz co do kosztów zastępstwa procesowego, zarzucił mu rażącą obrazę:

- art. 552 § 4 k.p.k. w zw. z art.552 § 1 k.p.k. oraz art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 444 § 1 k.c. oraz art. 448 k.c. i art. 415 k.c. oraz art. 41 ust. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, poprzez ich niewłaściwą wykładnię, które to naruszenie miało wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, wskutek którego wnioskodawcy R.O. zostało przyznane od Skarbu Państwa zadośćuczynienie za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie w zaniżonej wysokości, nieadekwatnej do rozmiaru krzywdy doznanej przez wnioskodawcę R. O. na skutek tego niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania;

- art. 552 § 4 k.p.k. w zw. z art. 552 § 1 k.p.k. oraz art. 415 k.c. i 361 § 1 k.c. oraz art. 41 ust. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej poprzez ich niewłaściwą wykładnię, które to naruszenie miało wpływ na treść zaskarżonego wyroku, wskutek którego wnioskodawcy R. O. zostało przyznane od Skarbu Państwa odszkodowanie za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie w zaniżonej wysokości, nieadekwatnej do rozmiaru szkody;

- art. 322 k.p.c. w zw. z art. 558 k.p.k. poprzez ich niezastosowanie, które to naruszenie miało wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, wskutek którego

wnioskodawcy zostało przyznane od Skarbu Państwa odszkodowanie za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie w zaniżonej wysokości;

- art. 433 § 1 i 2 k.p.k. poprzez jego niezastosowanie, które to naruszenie miało wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, wskutek którego wnioskodawcy R. O. zostało przyznane od Skarbu Państwa odszkodowanie w zaniżonej wysokości, nieadekwatnej do rozmiary krzywdy i szkody;

- art. 440 k.p.k. poprzez jego niezastosowanie, które to naruszenie miało wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, wskutek którego wnioskodawcy R. O. zostało przyznane od Skarbu Państwa odszkodowanie i zadośćuczynienie ;

- § 2 ust. 1 i 2 i § 3 ust. 1 w zw. z § 14 ust. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokacie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej z urzędu z dnia 28 września 2002 r. (Dz. U z 2002 r. Nr 163, poz. 1348 ze zm.) poprzez ich błędne zastosowanie, które to naruszenie miało wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, wskutek którego wnioskodawcy została przyznana od Skarbu Państwa kwota tytułem zwrotu kosztów zastępstwa adwokackiego w obu instancjach odwoławczych w zaniżonej wysokości nieadekwatnej do rodzaju i stopnia zawłości sprawy oraz wymaganego nakładu pracy adwokata.

We wnioskach kasacji jej autor domagał się uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania celu podwyższenia zasądzonych należności oraz kosztów zastępstwa procesowego.

Prokurator Prokuratury Apelacyjnej wniósł o oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wszystkie zarzuty są oczywiście chybione co skutkowało oddaleniem kasacji w trybie z art. 535 § 3 k.p.k. Przyznać należy przy tym rację prokuratorowi, że zasadnicza część zarzutów kasacji, tj. zarzuty w pkt I-III, to powielenie zarzutów zawartych w apelacji, co wskazuje, iż autor kasacji podjął w istocie próbę niedopuszczalnego ponowienia kontroli apelacyjnej, albowiem to uchybienia tym przepisom prawa upatrywał wówczas w postąpieniu sądu I instancji. Te trzy zarzuty są zupełnie przy tym oderwane od argumentacji sądu odwoławczego, który w uzasadnieniu do tożsamyh zarzutów apelacji w sposób wyczerpujący się odniósł.

Co trzeba podkreślić, na tle tych zarzutów skarżący nie postawił zarzutu naruszenia art. 433 § 2 k.p.k. lub art. 457 § 3 k.p.k., zaś zarzut ujęty w pkt IV a dotyczący naruszenia przepisu art. 433 § 2 k.p.k. jest oczywiście wadliwy, skoro do kwestii związanej z unormowaniem wskazanym w art. 322 k.p.c. sąd II instancji odniósł się wprost na stronie 14 uzasadnienia. Wracając zatem to trzech pierwszych zarzutów, to skoro w kasacji nie zakwestionowano sposobu odniesienia się do zarzutów apelacji i jednocześnie nie wykazano, aby argumentacja sądu odwoławczego odnoszona do kwestii prawnych, a więc dla sposobu odkodowania norm art. 552 § 1 i § 4 k.p.k. oraz art. 445 § 1 i § 2 k.c. na tle niekwestionowanych okoliczności faktycznych (str. 7-15 uzasadnienia wyroku) była wadliwa, to nie sposób stwierdzić, aby sąd odwoławczy dopuścił się rażącego naruszenia przepisów prawa. Wskazać należy jedynie, że okoliczności wymienione przez skarżącego na str. 7 kasacji jako elementy istotne dla ustalania wysokości zadośćuczynienia, wbrew jego twierdzeniu, nie zostały pominięte przez sąd odwoławczy (str. 15 uzasadnienia). Co więcej uwzględniając skutki, jakie w ramach stosowanego tymczasowego aresztowania wywarła półtoramiesięczna izolacja wnioskodawcy na jego stanie zdrowia psychicznego, skorygował orzeczenie poprzez podwyższenie kwoty zadośćuczynienia o 10.000 zł. Uznając, iż łącznie orzeczona suma zadośćuczynienia w wysokości 25.000 zł będzie stanowiła stosowną kompensację doznanых przez wnioskodawcę krzywd sąd II instancji nie dopuścił się obrazy wskazywanych w kasacji przepisów, w tym w szczególności art. 552 § 4 k.p.k. Nie budzi wątpliwości, że nawet krótkotrwałe pozbawienie wolności w rozumieniu art. 552 § 4 k.p.k. wyrządza krzywdę osobie, co do której zastosowano niesłusznie najsurowszy środek zapobiegawczy. Tego przecież nie zanegowały sądy obu instancji zasądzając adekwatne zadośćuczynienie. Oczywiście zaakceptować należy pogląd, iż wśród czynników determinujących jego wysokość jest długotrwałość stosowania izolacyjnego środka zapobiegawczego, sposób jego wykonywania, czy też stopień naruszenia dóbr osobistych. Nie sposób jednak zgodzić się z argumentacją, by w tym zakresie koniecznym było dokonywanie swoistego rodzaju „gradacji” niesłuszności tymczasowego aresztowania, a już w szczególności, by z tego powodu miała miejsce rażąca obraza przepisów prawa, o której mowa w kasacji. Wbrew zarzutom skarżącego podkreślić należy, iż sąd

odwoławczy, poza kompensacyjną funkcją zadośćuczynienia, miał na uwadze również i pozostałe jego cele, czego dowodzi wywód zawarty na str. 15 uzasadnienia. Kwestia szkody i związanego z jej powstaniem odszkodowania została przez Sąd Apelacyjny należycie zbadana z uwzględnieniem treści art. 361 § 1 k.c. i w dostateczny sposób zostało objaśnione, dlaczego nie można uwzględnić elementów, które obecnie wymienione zostały w kasacji (str. 9 v uzasadnienia wyroku).

Ustosunkowując się do zarzutu w pkt V to stwierdzić należy, że autor kasacji nie umotywował powodów, dla których w zaskarżonym orzeczeniu upatruje obrazy art. 440 k.p.k. i dlatego uważa, że sąd miałby zastosować ten przepis. Zakresem zaskarżania objęto ściśle określoną część wyroku sądu I instancji, a sąd odwoławczy rozpoznał właśnie w tych ramach apelację i wszystkie zarzuty rozważył. To, że nie podwyższył kwot zadośćuczynienia i odszkodowania w sposób oczekiwany przez wnioskodawcę nie może stanowić podstawy do formułowania zarzutu naruszenia art. 440 k.p.k.

Zarzut dotyczący kosztów zastępstwa adwokackiego w kasacji jest niedopuszczalny, albowiem dotyczy on kwestii kosztów procesu, a te choć są zawarte w wyroku, to rozstrzygane są postanowieniem (art. 626 § 3 k.p.k.). i nie podlegają zaskarżeniu przez strony w trybie art. 519 k.p.k.

Z tych powodów należało orzec jak w postanowieniu.